

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 25.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejema mesečno " 1.70
== Sobota, izdaja. ==
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . " 13 "
 za trikrat . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabave, esmrtice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vin.
== Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Rodna letna priložna Vozni rač.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštna hranilnica avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Deželno gospodarstvo v pravi luči.

V »Slovenskem Narodu« z dne 4. novembra 1913 je bilo čitati besede, ki jih je baje izrekel neki uradnik pri deželnem odboru in se neki glase takole: »Ko je bilo deželno gospodarstvo v rokah liberalcev, smo imeli vzoren red, posebno, kar se tiče takomenovanih »fondov«, pod klerikalno komando pa drugače delamo. Če nam je kaj primanjkovalo v tem fondu, smo vzeli v drugem fondu, če nam je primanjkovalo v tretjem, smo vzeli v četrtem itd. tako, da so fondi drugi drugemu več dolgovali, kakor pa imeli. Ker se nazadnje sam »finančni« minister dr. Lampe v tej kolobociji ni več spoznal, se je pa sklenilo, naj se vse vrže v en lonec, ki pa se bo vzlic posojilom v kratkem »razpočil«.

Te besede »nekega« deželnega uradnika so prava kolobocija zavijanj in laži. V tej zadevi je namreč tole res: Pri kranjskem deželnem gospodarstvu so bili deficiti tako pred letom 1908, kakor po tem letu. V pokritje deficitov so se jemala posojila iz drugih zakladov, s katerimi je razpolagala dežela že pred letom 1901. Vsa za tekoče deželno gospodarstvo najeta posojila so v evidenci in so bila vedno izkazana v računskih sklepih, in sicer pri zakladih, iz katerih so se vzela, med aktivni, pri zakladu, ki jih je prevzel, pa med pasivi. Pri takem postopanju je vsak trenutek razvidno, koliko se je posojil vzelo in kateri zakladi so upniki. Vsled jemanja posojil v pokritje tekočih deficitov ni bil noben zaklad ne pred letom 1908., ne po letu 1908. prikrajšan ali oškodovan, ker so se vedno plačale določene obresti. Za pokritje deficitov pri tekočem deželnem gospodarstvu od leta 1908. dalje s posojili, je bil deželni odbor opravičen, ker so bili deficiti že proračunsko izračunjeni in je deželni zbor dovolil, da se pokrijejo s primernimi kreditnimi operacijami. Da je deželni odbor najemal posojila pri lastnih zakladih in ne od drugod, ima svoj vzrok v tem, da so interna posojila cenejša. Vsa ta pri lastnih zakladih najeta posojila pa so seveda le začasna in se bodo povrnila, čim pride čas, da bo

mogoče definitivno urediti deželne finance.

Z vprašanjem pokrivanja deficitov tekočega deželnega gospodarstva s posojili iz drugih zakladov dežele ni v nobeni vzročni zvezi vprašanje centralizacije zakladov, odnosno enotnega deželnega proračuna in računa.

Slednje vprašanje ima namreč nastopno zgodovino:

Pred letom 1911. ni bilo kranjsko deželno gospodarstvo enotno; bilo je, kakor v drugih kronovinah, cepljeno na več zakladov, ki pa so bili medsebojno v zvezi. Kolikor zakladov je bilo, toliko je bilo tudi računov, ki so tudi imeli vsak svoje posebnosti, je tudi popolnoma manjkal pregled v celotnem deželnem gospodarstvu in ni bilo mogoče ustvariti si pravilne slike o stanju deželnih financ. C. kr. finančno ministrstvo, ki že od leta 1905. intenzivno proučuje deželne finance vseh kronovin radi njih saniranja iz državnih sredstev, je razcepljenost teh financ na zaklade vedno označevalo kot veliko hibo, tako s stališča enotne in zdrave uprave, kakor s stališča kontrole. Priporočalo je zato deželnim odborom, da naj zaklade opuste in deželno gospodarstvo postavijo na enotno podlago. Leta 1909., ko je bil predložen državnemu zboru drugi finančni načrt za saniranje deželnih financ iz državnih sredstev, je ono celo zahtevalo, da naj sklenejo vsi deželni zbori posebne zakone z vsebino, da uredijo deželno gospodarstvo enotno in polagajo tudi deželne proračune in račune v enotni obliki. Do sklepanja takih zakonov sicer ni prišlo, ker se v državnem zboru ni sklenil predložiti finančni načrt, ki tudi danes v drugi obliki še ni sklenjen, toda načelo, da naj bodo deželna gospodarstva enotna, je prodrla vseskozi in danes ni več zagovornikov prejšnjega zistema, t. j. gospodarjenja po zakladih. Pri kranjskem deželnem odboru se je vprašanje enotnega deželnega gospodarstva proučevalo že od leta 1905, toda deželni zbor je prišel v položaj obravnavati to vprašanje šele leta 1910. Sklenil je 1. februarja 1910. sledeče: »Deželnemu odboru se naroča, da izdela do leta 1911. načrt za deželno knjigovodstvo v zmislu centralizacije zakladov v enotnem računu, in če je mogoče, predloži že proračun za leto 1911. v taki sestavi.« Pri debati v finančnem odseku so vse tri v kranjskem dež. zboru zasto-

pane stranke odobravale dotični predlog in se z njim zlasti strinjali deželni poslanec gosp. Josip Lenarčič. S 1. januarjem 1911. je deželni odbor navedeni sklep deželnega zbora dejansko izvršil in odslej dalje so deželni proračuni in računi enotni. Ko se je v deželnem zboru obravnaval prvi dež. račun v novi enotni sestavi, je to novo sestavo dež. poslanec dr. Karol Triller še posebej in pohvalno omenjal. V enakem zmislu se je dr. Karol Triller izjavil o novi sestavi deželnega računa tudi v nekem svojem članku v »Slovenskem Narodu«, ki je bil priobčen nekako sredi leta 1912.

Kranjska dežela je bila prva v Avstriji, ki je postavila deželno gospodarstvo in ves način uprave in obračunavanja na moderno podlago. Za to gre zasluga temu deželnemu odboru.

No, in kako je na magistratu? »Vzorni red« pri mestni občini ljubljanski bo dognala revizijska komisija!

Volilno gibanje.

Na shodih.

S Homea. Dne 23. novembra je bil tu shod. Gosp. Mrkun je pojasnil številnim zborovalcem delovanje S. L. S. za ljudstvo. Homčani bodo volili kandidata S. L. S.

Shod v Otoški jami pri Postojni. Lepa je bila misel, sklicati volilni shod v Otoško jamo. Snežnobeli kapniki kot tenki minareti vise z alabastrovih obokov. Po ogledovanju jame otvorijo v velikanski dvorani g. dekan Erzar kot sklicatelj shod ter ga vodi tudi kot predsednik. Nad sto volilcem predstavi kandidata g. dr. Marolta iz Vrhnike za skupino mest in trgov. Njegov program je program S. L. S.: Na Kranjskem je Slovencev vedno več, na Koroskem manj. Zatiirajo jih Nemci iz Volksrata; liberalci naši se družijo z njimi in so od njih odvisni. S. L. S. dela za Slovence, ker dela za ljudstvo naše; z njo se bom boril za naše pravice. Slovenski duhovnik je vodil naš narod; brez njega in vere bi bil vže davno propadel. Francoska propada; država se boji sama sebe. Iznagli so vero iz šole. V gospodarskem oziru se interesi kmeta in meščana ne smejo križati; v harmoniji morata živeti medseboj. Svari pred liberalno agitacijo. Njegova kandidatura je bila soglasno sprejeta; tudi navzoči liberalci ni glasoval proti.

Nato označi akademik Kodre nekoliko liberalne kandidate. Dva oštrija, mesar in fabrikant ponujajo liberalno robo: župana Lavrenčiča in penzioniranega živinozdravnika Gasparia kot kandidata okoli. Na obrazih se jim čita: »Mi edini in samo mi! kaj vi drugi?« Nič bolj značilnega za liberalce kot to. — Katehet g. Azman pove precej britkih o postojnskih občinskih razmerah. Naših ne pustijo nobenega v občinski odbor; tudi naši plačujejo žuljev davek. Po gostilnah zastrupljajo naše ljudstvo. Posebnost postojnskih liberalcev je, da vsakemu rečejo »gospod«, po volitvah pa ga še pogledajo ne. Gaspari naj ostane lepo v penziju, Pepe Lavrenčič pa naj občinske račune doma uredi, predno sili v deželni zbor. Z Gasparijem pa liberalci samo farbajo. Burno pozdravljen nastopi kandidat splošne kurije dež. odbornik dr. Pegan, ki govori o delu S. L. S. in deželnega odbora. Navzočega liberalca so govorniki večkrat pozvali, naj ugovarja. Možakar se je sramoval.

Liberalni shod v Studenem. Prišli so sejmariji, da bi kaj prodali in pa nakupili. Postojnskih liberalcev 15. Ker je bil shod takoj po sv. maši, so se ga udeležili naši volilci. Navzočih kakih 30 naših, pet liberalcev volilcev. Ker tudi nekateri iz naše fare volijo v mestni skupini, zato je začel najprej kramariti ceglar in kandidat Lavrenčič. Zabavljaj je čez deželno gospodarstvo. Podpor dežela kmetom ne sme dajati, ker se s tem vzbuja nevoščljivost. Priporoča za splošno kurijo Ferdo Gasparia, češ taki močje bodo spravili deželne finance v red. Nato priporoča se sebe za mestno kurijo. Javka nad tem, da se upajo njega župana napadati in proti njemu agitirati. Oštrj Paternost hvali sebe, da on dosti bere, ker ima čas; njega naj kmetje ubogajo. Za besedo prosi domači g. župnik. Liberalce zavrača. Nato se javi k besedi naš somišljenik jurist Kodre. Predsednik mu jo noče dati. Tako so sklenili milostivi g. župan in kandidat, da ta ne sme dobiti besede. Resnice se boje! Predsednik »Purger« nato s pristnimi liberalnimi surovostmi napada našega somišljenika Kodreta in zaključuje »velepomembno« shod. S tem shodom je liberalcem v Studenem za vedno odklenkalo. Gospod župan šparajte čizme, da bodete lahko kaj dali za novo cesto; ali pa da pridete s celimi podplati na obisk k ministru! Močje, pokažite liberalcem, kdo ste!

Ribnikarjev shod v Dobu. Iz Doba nam pišejo: Ribnikar vodi po

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gruščeki, poslovenil dr. Leopold Lénaard.
 (Dalje.)

XVI.

In prišla sta v Tesno dva nova stražnika in zamenjala poprejšnja dva. Oba sta bila visoko raščena človeka s širokimi pleči, z velikim in ploščo in obrazom, z malimi, pronikljivimi in bedočimi očmi.

Podčastnik Štefan Mihajlovič Pospelov je bil ponosen, prezirljiv in smatral je vse vaše prebivalce za svoje podložnike, ki mu morajo biti pokorni na mig. Verjel je v svojo silo, dostojanost in v bič iz jermenov, katerega je po kozaški navadi nosil za obodom desnega škornja. Ljubil je, da so ga obhodovali, in ponosen in nepristopen je s korakal semintja v čisti uniformi s svetlimi gumbi ter skrbno pazil, da bi mu kdo izmed kmetov ne odrekel časti, ženskam se je pa prijazno nasmehoval.

Njegov tovariš Maksim Antonovič Rogožkin se je želel odlikovati z gorečnostjo, da bi bil povišan, a imajoč v

spominu načelnikovo povelje, se je izogibal kmetov, toliko raje se je pa razgovarjal z ženskami in napadal dekleta, prepričan, da se nobena ne more ustaviti lepoti njegove postave in zapeljivosti uniforme.

Oba sta rada dobro jedla, a še raje pila žganje.

Pop je bil zadovoljen z novima stražnikoma, ugajala mu je njuna zunanost, sila in spoštovanje, katero sta mu izkazovala.

Pred dvornim praznikom je poklical oba k sebi, in ko ju je pogostil z žganjem:

»Pojutrišnjem imamo carski praznik. Zapovejta pravoslavnim, naj pridejo v cerkev molit za cesarja... pa tudi katoličani, ker njihova cerkev je zaprta, molitev v naši cerkvi bo pa cesarju bolj všeč.«

»Ali zapoveste, batjuška, da jih nazeneva v cerkev, ako bi ne marali iti prostovoljno?« je vprašal podčastnik.

»Hm... poslužimo se najprej dobrih sredstev... nagovarjanja...«

»Oj, batjuška, tukaj na Poljskem je ljudstvo nepokorno, beseda je zanje veter, šele palica in močna roka jih

¹ Praznik carskega dvora, na primer: rojstni dan.

prepriča,« je vzdihnil stražnik. »Ljudstvo je strašno zabito!«

»Torej ga vidva prosvetlujita, zato sta pa vojaka... najprej nagovarjajta v cerkev, ako ne ubogajo, pazita dobro, če kdo izmed kmetov ali žensk ne dela, kajti cesarski praznik je kakor nedelja, delo je prepovedano.«

»Mi to vemo, batjuška,« je rekel podčastnik Pospielov resno. »In pazila bova na kmete.«

»Računam na vaju, saj sta vendar prava ruska človeka.«

Brez dvoma, batjuška.

Stražnika sta oznanjala in zapovedovala, da morajo vsi prebivalci, pravoslavni kakor katoličani, priti na dvorski praznik v cerkev, vendar so k službi božji prišli samo taki, ki so morali biti službeno, torej pisar, župan, cerkveni ključar in še nekaj drugih, celo odbornik Vresjak ni prišel v cerkev, razjarjen, da ga je tolkel prejšnji načelnik straže.

Stražnika sta šla po vasi in ogledovala, če kateri kmet ne dela, in ker nista poznala imen, zapisavala sta hišne številke. Tu je gospodar kidal gnoj, tam rezal slamo, kje drugje je delal snope ali pospravljaj po skednju, celo ženskam, ki so delale maslo ali peklo kruh, ali delale sir, nista prizanašala.

Z dolgim zapisnikom vseh obdolenih, ki so se pregrešili zoper cesarski praznik, sta se prikazala v občinski pisarni in ga oddala županu kot izvršujoči in kaznujoči oblasti.

Pisar in župan sta seveda odstranila iz zapisnika svoje znanee in prijatelje, ostali so drugi, ki so bili bolj slabo zapisani v občinski pisarni in vsule so se denarne kazni po jako površni preiskavi, kajti stražnikovo pričevanje zadošča za obsodbo, naj bi tudi obdolženec popolnoma dokazal svojo odsotnost.

Razburjenje med kmeti je naraščalo, kajti stražnika sta po pisarjevem navodilu s silo jemala novorojence in jih nosil k popu, a bi jih krstili, starši pa, boječ se za življenje malih otrok, so jih trgali iz rok stražnikom in šli med oboroženim spremstvom v cerkev, kjer so se popolnoma trpno udajali fizični premoči.

Cela vas je trpela in vedno bolj sovražno gledala na stražnika, ta dva sta pa čutila, da ju sovražijo, in sta zato skušala nagajati prebivalcem.

Doslej je občinski urad hranil stražnika, kuril njuno stanovanje, dajal potrebnih reči, ker je načelnik tako zapovedal. Odslej se pa stražnika nista več zadovoljevala s hrano iz občinskega urada, ampak zaupajoč v svojo silo

po našem okraju Slokarja kakor Bošnjak medveda. V nedeljo dne 23. novembra je priredil z njim svoj ples v Dobu. Da bi se pokazali liberalci, kako so močni, so privlekli s seboj svojo robo iz Krašnje, Lukovice, Prevoj, Domžal in kdove odkod še. Shod se je je vršil na prostem in pod varstvom orožnikov. Ali je liberalcev celo v svoji trdnjavi strah? Kako se je vršil shod? Mešetar Tone Pangerl predlaga za predsednika Iv. Kuharja iz Doba. Ta podeli besedo kandidatu Slokarju, ki izjavi, da ne kandidira kot kandidat kake stranke, ampak kot kandidat, ki so ga postavili zaupni možje. Gospod kandidat, kakšni pa so bili tisti zaupni možje? Iz naše fare n. pr. Krivčev učitelj Kuhar, Kremžarjev Joža, učitelj Šmajdek, J. Zarnik. Kdo so pa to? Liberalci. Kdo je pa tisti, ki te vodi po kandidat-skem potovanju? Adolf Ribnikar. Ime nam pove vse. Po barvi poznaš tiča, po taki družbi se pa sam izda za liberalca. Zabavlja čez podpore, ki jih deli dežela. Seveda v dobi liberalnega gospodarstva je bilo drugače: takrat so liberalci futrali sami sebe. Omenja tudi, da so se podpore delile strankarsko. Ali je bilo strankarsko tudi to, da je mešetar Pangrl dobil premijo? Ribnikarjev govor je pa že znan, saj povsod veže iste otrobi: o deželnem posojilu, o popravilu deželnega dvorca, o Završnici, o deželnih živinorejskih zavodih, o Johanci, o dr. Kreku. Obregnili se je tudi ob pridigo kaplanovo, v kateri je omenjal, da liberalci delajo za razdružitev zakona. Prav modro je pristavil Dolfe, da o tem govore na Dunaju, ne pa v Ljubljani. Torej liberalci od Ljubljane do Dunaja spreminjajo svoje nazore! Nekaj novega.

Blamirani profesor Škerlj.

Za minulo nedeljo je iskal »neodvisni« gospod Amat — prostora za svoj shod v St. Petru pri Novem mestu. Pa iz nevalečega St. Petra je prišel Škerlj odgovor: »O, le naprej, o, le naprej...« Tako govori z liberalci Šentpeterc.

Še en kandidat in skrb za volilce.

Iz Šmartnega pri Litiji nam pišejo: V Šmartnem pri Litiji imajo baje svojega kandidata Tomazina. Pray tako. Vsaka vas naj ima svojega. Toda povemo naprej, naj ti kandidati tudi pozneje skrbje za svoje volivce; mi bomo volili dr. Zajca, toda s pogojem, da ko bo izvoljen, skrbi le za svoje volivce, liberalni kandidati naj skrbje pa za svoje!

Shodi S. L. S. prihodnjo nedeljo.

V nedeljo 30. t. m. priredi kandidat Anton Kobi štiri volilne shode in sicer v Planini ob 8. uri zjutraj, na Unču ob 11. uri popoldne, v Cirknici ob 3. uri popoldne in na Rakeku ob 6. uri zvečer. Na vseh teh shodih bo poleg kandidata Kobija poročal tudi državni poslanec Jože Gostinčar.

Ožje volitve.

»Slovenski Narod« je priobčil v soboto dolg članek, v katerem resno priča o prihodnosti v splošne skupine v kranjski deželni zbor ožjih

in v nedotakljivost uniforme, v svoj ugled in oblast v vasi, začela sta na lastno pest jemati po hišah, kar se jima je zdelo potrebno, kakor: maslo, sir, slanino, smetano, kokoši in druge reči.

Ljudje so se ustavljali, toda stražnika nista štedila pesti in batin, slednjič so sklenili uložiti pritožbo na okrajnega glavarja.

Med tem sta ponosna in samovoljna stražnika kmetom vzete reči prodajala v krčmi in pila do nezvesti.

Bil je sejem v Červonki, žetev za pisarja in župana, ker brez občinskega potnega lista ni dovoljeno peljati na sejem živino ali konje. Na potne liste so pazili stražniki, ki so jemali kmetom poljubno »kopitino«.

Predpoldnem sta šla v krčmo, in ker sta tu dobila objezdnike, so skupaj veseljačili, dokler je bilo kaj denarja in kredita.

»Treba je iti spat,« je rekel podčastnik straže Stefan Mihajlovič Pospielov z žalostnim obrazom podčastniku objezdnikov. »Zapili smo vestno vse, nimam več kopejke v žepu, bratec.«

»Ti bedak ti,« je zaklical objezdnik, »ako bi bil jaz na tvojem mestu v tako bogati vasi, bi mi vsak gospodar na zahtevanje posodil, kolikor bi hotel... pol rublja, ... rubelj, ali celo več.«

»Veš, bratec, to je dobra misel,« se je nasmehnil nekoliko pijani Pospielov, »danes se vračajo z denarjem s sejma... Počakaj name, služba ne zbeži...«

»Ali prineseš denarja?«

v olitve v. Pravi, da pridejo za ožje volitve S. L. S. na pomoč govorniki iz Štajerske, katere pa da je treba zapoditi. Liberalci vedno visoko letajo, pa nizko padejo. Somišljeniki, preskrbite v ponedeljek, da sicer ne bodo ožje volitve, ampak povsod ozke volitve za liberalce!

DRŽAVNI ZBOR.

Bosenske in lokalne železnice.

Stranke zahtevajo, da se istočasno s predlogo o bosenskih železnica reši tudi predloga o lokalnih železnica. Bianchini je izjavil, da hrvaški poslanci ne nasprotujejo predlogi o bosenskih železnica, a da tudi zahtevajo, da naj vlada predloži predlogo o lokalnih železnica istočasno s predlogo o bosenskih železnica. Dalmatinci niso zadovoljni, ker se name-rava graditi zgolj zveza Split—Aržano—Bugojno.

Vprašanje o rusinski obstrukciji.

Načelnik Ukrajinskega kluba dr. Levickij je izjavil, da je položaj jasen. Če Poljaki ugodijo glavnima dvema rusinskima zahtevama, ni dvoma, da se sprava doseže. Gre za ustanovitev volilnih okrajev z dvema poslancema in za število rusinskih deželnih odbornikov. Levickij je večeraj poročal Stürghku o pogajanjih v Lvovu. O taktiki bodo Rusini danes sklepali.

Z JUGA.

Novi Svilen.

Na kraju mesta Mustafaše ali bulgarskega Svilena, ki so ga Turki razdeljali, a leži v novem bulgarskem ozemlju bodo zgradili Bulgari novo mesto nekoliko bliže železniške proge v smeri proti Marici in proti prejšnji stari turško-bulgarski meji. Bulgarska vlada bo dala stavbni material in prevožnjo ter izvršuje načrt za novi Svilen.

Za koliko se je povečala Bulgarija.

Bulgarija je po zadnjih vojnah dobila 25.257 km² novega ozemlja. Treba je pa odšteti ozemlje, ki ga je od Bulgarske odtrgala Rumunija, tako da se je garija povečala le za 16.000 km². Novih prebivalcev je dobila 656.535, od katerih je 275.498 Turkov, 227.598 Bulgarov, ostali so Grki.

Bodočnost Splita. Avstrijski železniški minister je poslancu dr. Smodlaku izjavil, da bo Split nedvomno izvozna luka Srbije in glavna luka Bosne. Splitski tarifi se zenačijo z onimi v Metkoviću. Gradba proge Pribudič — Knin in Dugopolje — Aržano se prične takoj po novem letu.

Split in Bitolj. Splitska mestna občina je povodom obletnice osvobodjenja poslala bitoljski občini brzojaven pozdrav in ji poklonila krasno izdajo znanega monumentalnega Hebrard-Zillerjevega dela: Split, Dioklecijanova palača. Bitoljska občina je pa eno svojih najlepših ulic imenovala za Splitsko ulico.

Prof. Jorga v Beogradu. Včeraj se je na dvoru vršil obed na čast rumunskemu odposlancu profesorju Jorgi, ki je kralju izročil Karadjordjev zvon, ki se je nahajal v Rumuniji. Danes popoldne bo profesor Jorga imel predavanje o vzrokih propada turškega cesarstva v Evropi. Akademija znanosti priredi njemu na čast sejo. Kralj je Jorgi podelil red sv. Save III. razreda.

Srbija izroči Bulgariji vjete četaše.

Beograd, 24. novembra. (Izvirno.) »Politika« je zvedela, da je srbska vlada sklenila Bulgariji izročiti vjete bulgarske četaše v zameno za srbske vjetnike, ki jih je bila Bulgarija ob zadnji zamenjavi še pridržala. O tem se je bulgarska vlada že obvestila.

Formiranje novih srbskih polkov.

Srbsko vojno ministrstvo je začelo sestavljati nove polke v novih krajih. Ustanovi se 20 novih pešpolkov, ki bodo nosili številke od 21 dalje do 40 in se bodo imenovali po zgodovinskih imenih dotičnih krajev, iz katerih se bo moštvo rekrutiralo.

Verska svoboda v novih srbskih krajih. Prosvetni minister je potom notranjega ministrstva naročil vsem policijskim oblastem v novih krajih, da vse potrebno poskrbe, da bodo različni verniki: muslimani, katoličani in judi lahko popolnoma svobodno praznovali svoje praznike.

Gospodarske šole na srbskih samostanskih posestvih namerava izpeljati srbska vlada.

Srbski finančni minister Paču se glasom zanesljivih vesti kljub vsem nasvetom zdravnikov ne bo umaknil s svojega mesta, dokler ne izvrši državnega proračuna in drž. posojil.

Upravne izpremembe na črnogorski meji. Ker je Plevlje pripadlo Črnogori, se je za ostali del ustanovilo novo okrožje: prijepoljsko s sedežem v Prijepolju.

Essad paša proti princu Wledu. »Daily Telegraph« poroča, da so pod

predsedstvom Essad paše zborovali Arnavti, ki so sklenili, da ne bodo priznali za kneza nobenega, ki ni Albaneec ali pa ki ni član cesarske rodbine.

Morilec Mahmud Šefket aretiran.

Carigradski policijski ravnatelj je aretiral dne 24. t. m. zjutraj v navzočnosti ruskega konzula na krovu neke ruske ladje Kavakli Mustafu, enega izmed morilcev Mahmud Šefket paše.

Grško - turško mirovno pogodbo je sultan ratificiral.

Ustanovitev poljedelske fakultete v Beogradu. Komisija za proučevanje tega vprašanja je vladni že predložila svoje poročilo, glasom katerega se ima v proračun za prihodnje leto usaviti postavka 60.000 dinarjev. Na novi fakulteti se bo predavalo o poljedelskem gospodarstvu, o pridelovanju kulturnih rastlin, o živinoreji in agrikulturni kemiji.

Arnavti pri določevanju meje.

Pred komisijo za določitev albanske meje hodi truma Arnavtov, na čelu ji neki Čazim Dač, ter pozivlja in zbira ljudi, da bi od komisije zahtevali, da njihovi kraji otanejo Albaniji. Srbska vlada je vložila protest.

Novo tobačno tovarno v Skoplju zgradi v najbližjem času srbska tobačna monopolna uprava, kesneje tudi tovarno za žigice. Tobakna tovarna s stroji bo stala približno poldrug milijon dinarjev.

Balkanska grozodejstva. Član Carnegiejeve komisije, ki je preiskovala grozodejstva, katera so se vršila na Balkanu, je izjavil, da se poročilo priobči začetkom decembra. Grozote so baje strahovite. Menda je komisija dognala, da so tudi Bulgari uprizarjali velike krutosti.

Dnevne novice.

+ Katol. polit. društvo za radovljiški okraj je na svojem 19. občnem zboru pri Basteljnu v Radovljici sklenilo, pomnožiti število odbornikov od 10 na 14. Za novo poslovno dobo so bili nato izvoljeni v odbor gg.: J. Arh, župan v Boh. Bistrici, dr. Iv. Benedik, okrožni zdravnik na Bledu, J. Burja, župan na Boh. Beli, A. Cvenkelj, župan v Ljubnem, K. Čerin, župnik na Boh. Beli, Iv. Finžgar, župan na Breznici, J. Jakel, župan na Dovjem, J. Jan, župan v Gorjah, A. pl. Kapus, župan v Kamni gorici, J. Krive, delavec na Jesenicah, J. Lavtižar, posestnik v Kranjski gori, kanonik Iv. Novak, dekan v Radovljici, Iv. Piber, župnik v Gorjah, vit. Jos. Pogačnik, deželni poslanec v Podnartu. Namestnikom sta bila izvoljena gg. Iv. Markeš, hotelir v Boh. Bistrici, in V. Resman, posestnik v Radovljici.

+ Kulturno delo med kranjskim ljudstvom. »Slovenski dom«, kulturno in politično glasilo liberalne stranke za slovenskega kmeta uči liberalne kmete sledečih manir: »Če pride kdorkoli k vam v hišo s hinavskim nadlegovanjem, češ, da gre za vero, za kmečke koristi, napodite hinavca in lažnjivca z burkljami, polijte politikujočega kozla, kakor cucka. Ako ima duhovnik butca pred sabo, ga bo poslušal in mu verjel, mu v svetem strahu poljubil še roko zato, ker se mu drzne v obraz lagati in farbat, vi pa, ki berete in imate svojo pamet, pa mu dajte brco, ker hiša, okoli katere hodi far pa burič ni dosti prida. Kmetje, proč z izkoriščevalci kmečkih žuljev, proč z lažnjiki, hinavci in sleparji. kratko: proč z duhovniki iz volilnega boja! Poženite jih nazaj v cerkev, oznanjaj božjo besedo, ne pa vero v Krista in njegove svete nauke izrabljati. Otrsite se farovške komande in jarma, kmet naj voli kmeta, le kmet more vaše koristi zastopati — duhovnik se ni učil v lemenatu kmetovati, ampak legati in v svojem brezdelju uganjati svinjarije po dr. Krekovem receptu.« Tako kulturo prodaja in širi dr. Tavčar po kranjski deželi. Tako narodno kulturo podpirajo liberalni profesorji kakor dr. Ilesič, Reisner, medtem ko jim je bil impozantni in velepomembni katoliški shod »nekulturna prireditve«. Zadnji »Slovenski dom« prinaša tudi sledeče psovke, ki se bodo rabile v medsebojnem občevanju narodnih kulturnih društev: »Gobezdanje stranke ljudskih sleparjev, kaplan Tone smrkolini, barabe najnižje vrste, naši farji, politikujoča svojat, farška komanda, lizati farjem pete, ne podpisani falot, konjederski pes, totalno pijani kaplan, popovska politika, prokleti klerikalci, nesramnost božjih namestnikov itd.« »Slovenska Matica« bo dobila pa nalogo, da bo izdala primeren slovar za liberalna kulturna društva! Živio! Naprej Zas'ava S'ave!

+ Prihodnjo število »Domoljuba« dobe na deželi že v četrtek. Prosimo, da v vsaki župniji blagohotno poskrbe,

da dobi ljudstvo »Domoljuba« že v četrtek v roke.

+ K napadom na deželno bolnišnico. — Naša dežela najceneje oskrbuje bolnike. Na razne napade, ki so se zadnji čas širili po socialnodemokratskem časopisju, samo kratek odgovor: Preskrba bolnikov v deželni bolnišnici je stala leta 1912 okroglo 492.000 K, oskrbnih dni je bilo 170.181. Vsak bolnik je torej povzročil deželi 2 K 88 h povprečnih stroškov. Oskrbnina pa znaša na dan 2 K 40 h, torej je dežela doplačala iz lastnega za vsakega bolnika ne glede na to, ali so oskrbni stroški iztirilivi ali ne, 48 h. Vplačanih oskrbnih stroškov je bilo leta 1912 okroglo 164.000 K. Dežela je torej leta 1912 doplačala 328.000 kron. Kar se tiče zvišanja dnevne oskrbnine od 1 K 90 h na 2 K 40 h, je pa omeniti, da je bilo to povišanje z ozirom na splošno draginjo živil neobhodno potrebno, dalje pa tudi neizogibno, ker so sosedne kronovine že nekaj let poprej zvišale oskrbnino za lastne zavode. Da se socialni demokratje pritožujejo radi večjih izdatkov za bolnike, je kaj značilno. Da je naša dežela, oziroma njeni zastop pojmoval socialno važnost deželne bolnišnice, je v primerju z drugimi kronovinami zvišal oskrbnino le za toliko, da zjednači precejšnjo razliko oskrbnine, ker se oskrbuje v tukajšnji bolnišnici skoraj 25 odstotkov oskrbovancev iz tujih kronovin. Evo dokaz, kako so zvišale druge kronovine oskrbnino: Koroška: Celovec in Beljak od 1 K 80 h na 2 K 50 h, Štajerska od 1 K 90 h na 2 K 50 h, Nižjeavstrijska od 2 K 20 h na 3 K 20 h, Trst od 2 K 50 h na 3 K 20 h, Pulj od 1 K 60 h na 2 K 45 h, Zagreb od 1 K 50 h na 2 K 30. Iz tega se razvidi, da je naša dežela kar se tiče oskrbovanja bolnikov v javnih zavodih, najcenejša. Hrana kakor tudi strežba je dobra, dobi se pa seveda povsod nezadovoljneže, katerim pa sploh človek ne more zadovoljiti.

+ Hrvatsko vprašanje rešeno. Iz Zagreba poročajo: Med baronom Skerlecem in koalicio je sklenjen baje popoln definitiven sporazum. Koalicio v 20 volilnih okrajih ne postavi svojih kandidatov. Baron Skerlec se poda v Budimpešto o tem poročati.

— Poročil se je v Stari Luki gosp. Anton Bogataj iz Sela z gđ. Angelo Kržišnik, pesestnico v Spodnji Suši.

— Samomor v zaporu. Pri okrajnem sodišču v Brdu je bil od 19. t. m. v preiskovalnem zaporu zaradi nekega navedenega prestopka 48letni delavec Franc Grčar, pristojen v Prevoje. Dne 22. t. m. ob 6. uri zvečer pa ga je našel jetniški paznik obočenega na omrežju okna v jetniški celici. Vsi pozikusi, da bi ga oživel, so bili zaman. Grčar, ki je imel leseno nogo, se je obesil z jermenom, s katerim je privezaval leseno nogo nase. Izvršil je samomor brčkone v strahu pred kaznijo.

— Marijina družba na Ježici vabl k predstavi »Junaške Blejke«, katero priredi v Društvenem domu dne 30. novembra v spomin 100letnice, kar so hoteli Francozi se polastiti cerkvenih dragocenosti na blejskem otoku.

DRŽAVNOZBORSKA DOPOLNILNA VOLITEV.

R'e'd, 25. novembra. Pri včerajšnji dopolnilni državnozborni volitvi v 8. volilnem okraju je bil izvoljen župnik Mihael Huber v Geinbergu, kršč. socialc, s 6155 od 8747 veljavnih glasov.

LJUTSKE ARMADE NA ANGLEŠKEM.

Zgled, ki so ga dali Ulsterčani, ki so, kakor znano, organizirali celo armado proti uvedbi homerula na Irskem, se posnema. Irska liga organizira ljudsko armado in je že zaprisegla več tisoč Ircev, da »izbijajo zobe tistim ljudem«, ki bi se drznili dvigniti proti homeruli. Na Irskem se pa ustanavlja tudi armada v obrambo v strokovnih društvih org. transportnih delavcev. Poslopja strokovne zveze transportnih delavcev izpreminjajo v vojašnice. V Londonu se pa ustanavlja armada sufragetk, ki se je dne 23. t. m. že izkazala. Znana Pankhurst, ki so jo iz zapore izpustili a jo policija zopet išče, je v nekem govoru izjavila, da bo armada sufragetk kmalu razpolagala z arsenal, vojašnicami in z vežbališči. En bataljon te armade je vzel nato Pankhurstovo v svojo sredo in jo spremljal domov kljub policiji.

SKLICANJE RUMUNSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Bukarešt, 24. novembra. »Agence Télégraphique Roumaine« poroča, da bo sklican rumunski parlament v redno zasedanje 28. novembra

Štajerske novice.

š **Zmaga.** Občina Sratovci-Mele v gornjeradgorskem okraju je bila dosejaj nemškutarska domena. A sedaj je prešla ta lepa postojanka v naše roke. Može katoliško - narodnega prepričanja so prišli na krmilo. Za župana je izvoljen našinec Kozar. Živelj vrli volilci! Po nove uspehe!

š **Nedeljske prireditve.** Dne 23. novembra se je vršilo na Spod. Štajerskem vse polno shodov in drugih prireditev. Navedemo le nekatere: političen shod v Rajhenburgu jutraj po rani maši in popoldne ob dveh na Blanci pri Vidmu, govorila poslanca dr. Benkovič in Pišek; shod Kmečke zveze v Središču, govorili poslanci Meško, Ozmeč in Brenčič; velike veselice pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, govorila poslanec Roškar in profesor dr. Hohnjec; mariborski Orel je ob obilni udeležbi predstavljal »Divjega lovca«; Ciril-Metodova slavnost se je vršila pri St. Petru niže Mariboru; občni zbor izobraževalnega društva v Framu pri Mariboru; lepa, dobro obiskana prireditev izobraževalnega društva v Slov. Bistrici; mladinski shod v Breznem ob Dravi, govorila župnik Volčič in urednik Žebot; Konstantinova slavnost na Vurbergu; slavnost krčevinskega bralnega društva v društvenem domu na Hajdinu; veselica s tombolo bralnega društva v Gornji Radgoni; okrožni zadrudni shod posojilničarjev pri Sv. Križu na Murskem polju; veselica, ki jo je priredila orglarska šola v Celju pri Belem volu; veselica bralnega društva v Gornjemgradu; shod Kmečke zveze na Frankolovem. Tudi za prihodnjo nedeljo je naznanjenih že cela vrsta shodov. Vidi se, da naši narodni delavci upoštevajo naš klic, da je zima zelo primeren čas za izobraževalno in organizatorično delo.

š **Umrl** je na Dunaju dne 18. t. m. pri usmiljenih bratih g. Blaž Kukovič, vpokojeni župnik, duhovnik lavantinske škofije, rojen v St. Juriju ob južni železnici. R. I. P.

š **Vlom v cerkev.** V cerkev v Gratevnu so vlomili neznanci in ukradli monštranco s ciborijem, oboje nad 1000 kron vredno. Vlomilci so se splazili v cerkev po lestvi.

š **Cene mesa v Gradcu v mesecu decembru.** V Gradcu se bo meso prodajalo v decembru po sledečih cenah: kg govejega mesa z 19 dkg priklade 1. vrste ne višje kot 1 K 76 vin., 2. vrste ne višje kot 1 K 60 vin., 33. vrste ne višje kot 1 K 44 vin., brez priklade meso ne višje kot 2 K 20 vin., kilogram kravjega mesa ali pa od bikov ali mlade živine z 19 dkg priklade 1. vrste ne višje kot 1 K 34 vin., 2. vrste ne višje kot 1 K 18 vin., 3. vrste ne višje kot 1 K 2 vin., brez priklade 1. vrste ne višje kot 1 K 68 vin. Te cene so nižje od sedanjih za 8 do 16 vin.

š **Roparski umor.** Dne 17. t. m. je napadel v Karčovini neki človek 60-letnega viničarja Janeza März, ko se je vračal z dela domov. Sunil ga je z vso močjo v prsa ter ga z nekim topim predmetom udaril po glavi. Nato mu je oropal denarnico s 6 K drobiža. Napadeni März se je šele čez dalje časa zavedel in se s težavo privlekel domov. Bržkone ne bo okreval, ker je težko ranjen. Kot napadalec so orožniki aretovali viničarja Korošca iz Mestnega vrha, ki je denar skril v gozdu, denarnico pa shranil pri Mihaelu Šlahiču, viničarju v Mestnem vrhu, ki so ga tudi aretirali.

š **»Štajerc«** glasilo šnopsarn. Iz Ptujja poročajo, da so bile zadnje nedeljo ptujске in okoliške nemškutarske šnopsarne preplavljene s »Štajercem«. Posebni odposlanci in raznašalci (pa jih menda ni Ornig najel?) so prinesli cele bale tega šnopsarskega glasila in ga »za šenk« delili med pijano šnopsarsko družbo. Šnopsarji so z vidnim veseljem segli po svojem glasilu. Veseli so, da se »Štajerc« pogosto trudi dokazati, da šnops ni škodljiv, posebno onim ne, ki ga »žgejo« razni Strašili, Hutterji itd. Zanimivo bi bilo zvedeti, ali imajo kolporterji »Štajerca« pravico kar tako javno deliti in širiti ptujsko kugo. — Naknadno še izvemo, da Linhart, prijatelj srebrnih žlic v socialnodemokratskem taboru, pridno pije ptujski Strašilov izdelek. Radi tega se je tudi »zdravil« pred kratkim v toplih.

Slovensko gledališče.

V soboto smo doživeli literaren večer. Igrali so Strindbergovo dramo Oče. Strindberg je problem. Od vseh modernih pisateljev svetovne literature je Strindberg najbolj odkritosrčen. Ta njegova lastnost je tako velika, da se večkrat ni pomišljal ne trenutka in se sle-

kel pred vso javnostjo, da je stal pred njo golorok in razoglav. Pravijo, da sovrži ženske, res pa je, da jih tudi ljubi kot malokdo. Iz prvotnega prijatelja ženske emancipacije je dospel do spoznanja, da ima biti žena vendarle samo mati in gospodinja in ker je na lastni koži izkusil, da tudi to ni, je zasovražil ono, kar je obenem ljubil. Sam je priznal, da bi ne mogel napisati »Gospice Julije« in »Plesa mrtvih«, ako bi ne ljubil preje tako neizmerno, kot je pozneje sovražil. Ko se je razmahnil skrajni naturalizem po Evropi, je bil Strindberg apostol nove struje. Zola in Strindberg, Maupassant in mladi Hauptmann so bili maliki svojega časa. A ko so še drugo videli v gledališkem ravnanju Antoinu v Parizu uredničenju svojih sil, je šel Strindberg od njih in študiral zgodovino in naravoslovje. Pisal je o tem več zgodovinskih del in neslabih studij. A pot njegovega spoznanja ga je zanesla naprej, napisal je »Pot v Damask« in »Velikonoč«. Odrekel se je Nietzschejstvu in zahrepenel po Strindbergiziranem krščanstvu. Mistik Swendenberg ga je omamila in Strindberg mu je sledil. Zadnja njegova dela so filozofska in kažejo starega leva samo še po sili duha in impulzivnosti močne individualnosti. Vendar razumemo v splošnem pod imenom Strindberg sovrážnika žensk, cinika, ki ne pozna ne zvezd ne cest, moža, ki se bojuje s celim svetom in če treba stoji osamljen in vendar neupognjen. Konsekvenca, ki ne pozna ne prahu koncilantnosti, je hiba vseh njegovih del; moč osebnosti in pesniški polet, kot se ga najde vsako stoletje enkrat pri enem samem, so njegove vrline. Njegov dialog je duhovit, koncizen in fin, da je postal Strindberg ž njim nedosežen vzor vseh duhov. »Oče« ni ne najboljše in ne najbolj karakteristično delo naturalista Strindberga, samo zadnja konsekvence in potence njegova filozofija izza devetdesetih let je. V »Očetu« ni izhodov in ne kompromisov, ni onemoglosti in ne usmiljenj. Zato delo ni prodrlo na svetovni gledališki trg. Le tuptam se ga loti kakšno gledališče, ki ima izborne igralce, duhovito publiko in veliko ljubezni. Da je Ljubljana igrala »Očeta« in sicer pred prav dobro obiskanim gledališčem, ji ni v nečast. O Strindbergu bi se dalo pisati cele knjige in še bi človek ne povedal vsega; zakaj pronikniti v velikane duha se pravi preživeti njihovo duševno življenje in ga podavati iznova. Zato naj za enkrat zadostuje to. Zalibog je bil naš poročevalec zadržan in ni mogel prisostvovati predstavi. — V nedeljo popoldne so ponavljali pri polni hiši »Revečka Andrejčka«; zvečer pa francosko burko »Sladkosti rodbinskega življenja«. Tudi zvečer je bilo razen lož gledališče polno. Burka sama pa je tako bedasta, da smo videli še malo takih; situacijske komike nima, pač pa operira samo z karakterno komiko, samo da so značaji nemogoči in neverjetni in da so skoro vsi zlomljeni v dva dela. V prvem dejanju so drugačni kot v tretjem. Duhovitosti delo ne pozna in je cel sujec kaj malo verjeten. Igrala se je igra vseskoz v prepočasnem tempu. Tak tempo, kot koncem II. dejanja bi si želeli vseskoz. Posamezne uloge so bile dobro igrane. Povhe kot prvi, Grom, Skrbineš, Bukšekova in Šest takoj za njim; Danilo nam ni ugajal. — Sinočna predstava nam je rodila upanje, da se smemo lotiti tudi salonske, konverzačne igre. Inscenacija je bila čedna.

A. R.

RABRINDRANATH TAGORE.

Indijski pesnik, ki je te dni dobil Nobelovo nagrado za književnost mesto zavrženega Roseggerja, je v svojem angleškem prevodu »Gitangali« (pesni) priobčil tudi sledečo odo:

Smrti.

»... Oni dan, ko ti smrt potrkala na vrata, kaj ji ponudiš?

Ponudim gostinji kelih, napolnjen s svojim življenjem; ne bom pustil, da bi odšla praznih rok.

Ko bo koncem mojih dni Smrt potrkala na moje duri, ji ponudim celo žetev jesenskih dni in polnočnih noči, vse zrnje in vse paberke svojega trudapolnega življenja.

... Pridi, da mi pripoveduješ natiroma, o Smrti, o moja Smrt, Ti zaduje darilo mojega življenja!

Od dne do dne sem se staral, čakajoč Tebe; za Te sem užival veselje in trpel grozote življenja.

Vse, kar sem sanjal, vse, kar imam, vse, kar upam, vso svojo ljubav sem brez miru nalagal skrivaj za Tebe. Zadnji pogled Tvoj, in Ti boš imela moje življenje za vedno!

Ze je spleteno cvetje in venec je že pripravljen za mladega ženina. Ko bo končana poroka, pa nevesta zapusti svoj dom in pojde sama, po temni noči, pred svojim gospodarjem... »

Rabrindranath Tagore je sploh religioznomističen umetnik. Njegova krasna dela utegnejo v kratkem iziti v nemškem prevodu.

Razne stvari.

Franc Kossuth ženin. Z vdovo grofico Aleksandro Benyovszky se je zaročil Franc Kossuth.

Uspeh policijskega psa. V hišo Jana Bohača v Nemecki Lhoti pri Pribramu se je vtihotapila te dni tolpa ciganov in odnesla mnogo perila, blazin in obleke. Da bi se prišlo tatovom na sled, je prišel stražmojster Jan Suchý s policijskim psom vred iz Piska na lice mesta. Toliko da je prišel pes v Bohačevo hišo, pa je izvohal sled in tekli h kopici, stoječi na travniku pri Nem. Lhoti. In v kopici je dobil res orožnik perilo in obleko. Nadaljno zasledovanje je prekinila noč, zakaj pes je sledil globoko v gozd. Naslednjega dne se je zasledovanje nadaljevalo, in pes je privedel stražmojstra do ciganskega tabora v gozdu pri Zbirovu. Vse reči so dobili v ciganskih vozech in mnogo drugega nakradnega blaga. Orožnika sta na to odvedla tatinsko cigansko druhal k okr. sodišču v Pribramu.

O starosti zemlje se že dolgo časa pripravljajo fiziki in geologi. Geologi trde, da je naša zemlja stara najmanj 300 milijonov let, fiziki pa ji priznajo kvečjemu 20—30 milijonov let. Zadnjo besedo v tem sporu je zaenkrat izgovoril sloviti geolog Strit, ki pravi, da je zemlja stara največ 240 milijonov let.

Banketni govor predsednika Zedinjenih držav po telefonu. Trgovinska zbornica v Rochesteru je povabila na banket predsednika Zedinjenih držav Wilsona, ki pa ne more priti na banket in je zato sporočil, da hoče udeležence telefonično pozdraviti. Vsak udeleženec banketa, 600 jih bo, dobi na svojem sedežu dve telefonski pripravi in bo čul Wilsonov govor iz daljave 1000 milj.

Nemški prestolonaslednik strugar. Nemški prestolonaslednik, ki se je naučil strugarstva, ker se mora vsak Hohenzollerz kakega rokodelstva naučiti, si je v svoji vili priredil popolno strgarsko delavnico, ker se hoče v strugarstvu umetniško dovršeno izučiti.

Za varstvo ptic v Dalmaciji. Sibijska »Hrvatska Misao« prinaša daljši članek, v katerem ostro obsoja barbarško iztrebljevanje plemenitih ptic v Dalmaciji. Mestni postopači polove na tisoče malih ptic-pevk, ki jih deloma pojedo, deloma pa, nabasane v tesne kletke, prodajajo po mestu. Dalmacija je že skoro brez ptic, pa tudi brez gozdov in vrtov. Ze iz ozirov na poljedelske koristi dežele naj merodajni činitelji uveljavijo zakon proti iztrebljevanju koristnih ptic.

Najnovejša kinematografska senzacija. Iz Berolina poročajo, da je najnovejša kinematografska senzacija fotografiranje indijskih plesov gledališke plesarke Salmonovne, ki je plesala med 14 levi. Nad 1000 metrov dolgi film bo veljal mnogo tisoč kron.

Ameriški izseljenci se naselijo v Srbiji. Nad 30.000 izseljencev se je iz Amerike prijavilo srbski vladi z željo, da bi se naselili v novih srbskih krajih.

Klub proti praznoverju. V mestu klubov, v Londonu, imajo tudi klub proti praznoverju. Klubovi člani obedujejo skupaj po 13 pri eni mizi. Med obedom nalašč prevrnejo posodo s soljo, nalašč obračajo vilice s konicami navzgor in nalašč polagajo nože navzkriž, medtem ko imajo klubski slugi nalogo streči jim z levo roko. Klub tudi slovesno praznuje vsak trinajsti dan v mesecu.

O nadporočniku Ghilardiju poroča belgrajska »Politika«, da je bil svoj čas res vjet z neko skupino Arnavtov, v kateri se je nahajal tudi bulgarski častnik Ivanov. Oba častnika sta poizkusila ubežati, a sta bila zasačena in obsojena na smrt. Medtem se je pa zvedelo, kdo sta, in ko sta dala svojo besedo, da se ne bosta več borila proti Srbom, sta bila izpuščena.

Zvezna vlada Severoameriških držav je izdala strog zakon, ki izpolnjuje zakon z dne 19. junija 1913 in ki zapoveduje osemurni delavnik za vse delavce, ki delajo v državnih podjetjih, dalje v podjetjih, ki delajo za državo ali dobivajo surovine od države, in slednjič za podjetja, ki jih država na katerikoli način subvencionira ali podpira. Ponovni in strožji zakon je izdala severna država sedaj zato, ker se nekateri podnajemniki in tudi uradniki in upravitelji državnih podjetij niso držali prvotnega zakona. Vlada je sedaj raztegnila zakon tudi na podjetja, ki so v zvezi z državo in bo glasom zakona za vsak prestopnik naložila kazen 1000 dolarjev tistemu, ki je prestopnik odredil ali ga ni preprečil. Strog je ta zakon, obenem pa tudi značilen, ker jasno kaže, koliko se nekateri brigajo v Ameriki za postave in to še

celo upravitelji in visoki državni uradniki. Sploh je v Ameriki mnogo socialnih zakonov, ki bi bili delavstvu v korist, toda vsakdanja izkušnja nas uči, da se nikjer ne zgodi primeroma toliko nesreč, kakor ravno v Ameriki. Kapitalijem se ne menja za delavstvo, glavno mu je, da si iz delavskih sil nabira nov kapital in ako pogine pri tem še toliko delavskih moči. Denar je mrtva stvar, ki ima sicer neznansko privlačno silo, nima pa srca.

Iz ljubosumnosti je v Tišinu zastupila 64letna Ana Fischer svojega 20 let mlajšega ljubimca Rudolfa, nato se je pa obesila.

Oproščeni večkratni morilec. Kmet Šzaba, ki je sklenil usmrtiti celo svojo rodbino, a se je skesal, ko je videl v krvi svojega najmlajšega otroka in si pognal dve krogli v glavo, a je okreval, so porotniki soglasno oprostil.

Zadnje vesti.

ZOPET »KREDITNE OPERACIJE«.

Dunaj, 25. novembra. Poslanski zbornici se je danes predložil šestmesečni budgetni provizorij, v katerem se obenem finančni minister pooblašča, da izplača 1. julija 1914 in 1. januarja 1915 zapadle državne zakladne liste in da potom kreditne operacije poskrbi za sledeče zneske: **6,435.000 K** državno-železniških investicij za prvo poletje; **53,498.730 K** kot prispevek za izredne potrebe; za armado in mornarico, ki se zahtevajo za prvo poletje 1914; **51,897.600 K** kot prispevek za izredne potrebe za armado in mornarico, ki so jih dovolile delegacije leta 1912; **227,129.000 K** kot prispevek za izredne priprave armade in mornarice ob zadnji krizi. — Nato se je začelo glasovanje o noveli za davek na žganje.

DAVEK NA ŽGANJE SPREJET.

Dunaj, 25. novembra. Danes je zbornica s poimenskim glasovanjem sprejela predlogo o davku na žganje. Nato se je začela razprava o zvišanju osebnodohodninskega davka. Slovensko-hrvatski klub je glasoval za predlogo glede davka na žganje kakor tudi za tozadevne minoritetne predloge poslance Roškarija. Referat o osebno-dohodninskem davku je podal dr. Licht. Med Poljaki in Rusini se doseže bržčas sporazum in se je pripeljal galiski namestnik dr. Korytowski danes na Dunaj. Grof Stürgkh je neki poljski mestni deputaciji obljubil, da vložil po rešitvi finančnega načrta predlogo o hišnem davku, ki bo željam meščanstva odgovarjala.

RAZPRAVA O BERCHTOLDOVI POLITIKI.

Dunaj, 25. novembra. Danes popoldne se zbere odsek avstrijske delegacije za zunanje zadeve, da začne debato o ekspozeju grofa Berchtolda.

SPORAZUM MED POLJAKI IN RUSINI?

Dunaj, 25. novembra. Ministrski predsednik grof Stürgkh nadaljuje konference z Rusini in Poljaki. Merodajni krogi upajo, da se bo po sporazumu med Rusini in Poljaki na podlagi nacionalne razdelitve deželnozborskih mest dosegel in da se bo vsled tega finančna reforma v zbornici gladko rešila.

CAR FERDINAND SE VRNE.

Dunaj, 25. novembra. Adjutant cara Ferdinanda polkovnik Stojanov je izjavil, da je vse, kar se je zadnje dni o caru pisalo, gola izmišljotina. Car je že pred dvema tednoma najel parobrod, da se v Bulgarijo vrne. Prestolonaslednik se nahaja z bratom in sestrami v Evrinogradu. Car se še ta teden v Bulgarijo vrne.

RUSOFILNI RUSINI PRIDEJO PRED SODIŠČE.

Bačimpešta, 25. novembra. Proces proti 92 ogrskim Rusinom, ki so obtoženi ruskoshizmatične propagande in o katerem se je govorilo, da bo na željo Rusije abolidan, se je zato preložil, ker je treba nad 100 prič zaslišati. Razprava se bo vršila v Marmaros Szigetu.

VSE PRIDE NA DAN.

Pariz, 25. novembra. »Matin« priobčuje danes tajno vojaško pogodbo med Bulgarijo in Srbijo, sklenjeno leta 1912. Pogodba se obrača tako proti Avstriji kakor tudi proti Rumuniji in Turčiji. Št. 3 člena 14 določa: Ako Avstrija ob priliki vojske s Turčijo Srbijo napade, bo Bulgarija Avstriji napovedala vojsko in prišla Srbiji z 200.000 vojakov na pomoč. Isto se zgodi, če Avstrija, bodisi s privoljenjem Turčije ali brez njega, zasede Sandžak.

PLENARNA SEJA OGRSKE DELEGACIJE.

Dunaj, 25. novembra. Danes na zahtevo opozicije sklicana seja ogrske delegacije vsled absence članov večine ni bila sklepčna. Predsednik je prihodnjo plenarno sejo napovedal 1. decembra, da da opoziciji priložnost razložiti njene pritožbe.

PROTI REGNIKOLOM.

Trst. Proti regnikolom je sprejelo resolucijo politično društvo »Eđinost« v Trstu in zlasti zahtevalo, da se vsaj pri državnih podjetjih ne nastavlja. Vlada je namreč zopet oddala zgradbo velikega skladišča pri Sv. Andreju neki regnikolski tvrdki za 1.200.000 K. Na zboru se je sprejela tudi resolucija, naj vlada slovensko ljudsko šolo popolnoma podržavi.

RUMUNIJA SE NE VEŽE.

Bukarešt, 25. novembra. Nasproti »Tempsu« povdarja oficijozna »Politique«, da si Rumunija hoče ohraniti na Balkanu svobodno roko in zato ni pristopila nobeni grško - srbsko - turški zvezi, kakor se je govorilo.

SAŠONOV SE NE PRENAGLI.

Peterburg, 25. novembra. Minister za zunanje zadeve Sasonov namerava podati ekspozice o zunanje političnem položaju šele januarja prihodnjega leta.

TURČIJA ZA VERSKI DUH V ARMADI.

Carigrad, 25. novembra. Poveljnik I. zbora Gemal beg je ob priliki ratifikacije miru z Grčijo objavil na častnike in podčastnike dnevno povelje, v katerem jim priporoča, naj zvesto izpolnjujejo predpise mohamedanske vere, ker armada, ki ni prešinjena verskega duha, ne more izpolnjevati požrtvovalno svojih dolžnosti do domovine.

DELAJSKO GIBANJE.

Pariz, 25. novembra. Nacionalni svet rudarjev je podal izjavo, da je kompromis, ki se je dosegel med delavci in delodajalci, izdajstvo. Vendar pozivlja rudarje, naj se na delo vrnejo, če se pa njihove zahteve do januarja ne izpolnijo, se prihodnje leto proglasi generalni štrajk.

ZOPET ŠKANDAL V ITALIJI.

Rim, 25. novembra. Veliko poslanec bivše zbornice je osumljenih, da so se ob priliki vprašanja o državnem monoplu glede na življenjsko zavarovanje dali od družb podkupiti.

DOGODKI NA KITAJSKEM.

Peking, 25. novembra. Oblegovalno stanje se je včeraj odpravilo.

LLOYD GEORGE PRIDIGA ŽENSKAM.

London, 24. novembra. Lloyd George je včeraj sprejel tri deputacije sufragetk in izrazil svoje obžalovanje, da so se lotile v boju za ženske pravice nasilnih sredstev.

MILIJONAR NAKUPIL ORTHOVA POSESTVA.

Gmunden, 25. novembra. Nek ameriški milijonar je kupil večino Johann Orthovih posestev, med njimi vilo »Toscana« za 335.000 K.

PRVA REDNA ZRAČNA POŠTA.

Pariz, 25. novembra. Francoska poštna uprava je uvedla redni zrakoplovni poštni promet z aeroplani med Parizom in Nizzo.

VELIKA DEFRAVDACIJA.

Frankobrod, 25. novembra. Župan v Rückenbachu, Hoffmann, je bil aretiran, ker je poneveril 200.000 mark.

USODA SINA REVOLUCIONARJA.

Milan, 25. novembra. Tu so zaprli sina nekega anarhistovskega pisatelja princa Bakunina, zaradi goljufije.

OBČUTNA KAZEN.

Halle, 25. novembra. Babica Hildebrand je bila zaradi prepovedanih manipulacij obsojena na 10 let ječe.

PEGOUD V MONAKOVEM.

Monakovo, 24. novembra. Na letišču v Puchheimu se je predstavljaj Pegoud; ki ga je gledalo na tisoče Monakovčanov.

DUNAJČANKA SAMOMORILKA.

Sv. Hipolit, 25. novembra. Tu se je zastrupila s cijankalijem žena dunajskega trgovca s pohištvo Marija Keppler.

NAD 100 VOJAKOV OBOLELO ZA ZASTRUPLENJEM.

Stuttgart, 25. novembra. 104 vojaki 124. pešpolka so oboleli na zastrupljenju vsled uživanja klebas.

OBSODBA ZARADI UKRADENEGA KOLIJEJA.

London, 25. novembra. V procesu proti tatovom več milijonov vrednega kolijaja iz biserov so bili obsojeni: Lockett na 7, Silbermannu na 5 let ječe.

Gutwirt pa na 18 mesecev prisilnega dela.

POŽAR.

Stockholm, 25. novembra. Zgodovinski grad Torno, v katerem je bival Gustav Vaza, je zgorel.

ROPARSKI UMOR?

Opatija, 25. novembra. Tu se je našlo razmesarjeno truplo ogrskega državljanca Jožefa Petka. Gre se najbrže za roparski umor.

Volilci.

Volilci na volišče za kandidate S. L. S.

Kandidatje S. L. S. v splošnem volilnem redu, ki voli v ponedeljek dne 1. decembra so sledeči:

1. V mestu Ljubljana: Ivan Kregar, pasar, hišni posestnik, predsednik obrtno-pospeševalnega urada itd. v Ljubljani.

2. V ljubljanski okolici (sodni okraj Ljubljana brez ljubljanskega mesta): Mihael Dimnik, kmet in načelnik Kmečke zveze v Jaršah ob Savi št. 6.

3. V sodnih okrajih Radoljica—Kranjska gora—Tržič: Ivan Piber, župnik v Gorjah.

4. V sodnih okrajih Kranj—Škofja-loka: Evgen Jarc, državni poslanec v Ljubljani.

5. V sodnih okrajih Kamnik—Brdo: Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku.

6. V sodnih okrajih Vrhnika—Logatec—Idrija—Cirknica: Anton Kobi, posestnik in trgovec na Bregu, občina Preserje.

7. V sodnih okrajih Postojna—Senožeče—Ilirska Bistrica—Vipava—Lož: Dr. Vladislav Pegan, deželni odbornik v Ljubljani.

8. V sodnih okrajih Litija—Višnja gora—Radeče: Dr. Ivan Zajec, deželni odbornik v Ljubljani.

9. V sodnih okrajih Krško—Mostanjevica—Mekronog—Trebnje: Ivan Hladnik, župnik in državni poslanec v Trebeljnu.

10. V sodnih okrajih Kočevje—Velike Lašče—Ribnica—Žužembek: Fran Jaklič, državni poslanec v Dobropoljah.

11. V sodnih okrajih Novo mesto—Črnomelj—Metlika: Alojzij Mihelčič, župan na Lokvici.

NAŠIM DRUŠTVOM IN PRIJATELJEM ODRA

priporočamo:

Zbirko ljudskih iger, katere je izšlo dosedaj 19 zvezkov po 80 vin., dva snopiča skupaj 1 K 60 vin.

Ta zbirka obsega najbolj poljudne ljudske igre z moškimi, ženskimi in mešanimi vlogami, ki so že nešteto-krat napolnile odre naših izobraževalnih društev in so pri diletantih kakor tudi pri ljudstvu splošno in najbolj priljubljene. V naslednjem navedemo nekatere, ki so dosegle posebne uspehe, kot: »Junaške Blejke«, »Dekla božja«, »Pijavka«, »Krčmar pri zvitem rogu«, »Sv. Neža«, »Marijin otrok«, »Neža z Bleda« itd. Zbirka obsega obilo žaloiger in burk za vse prilike, ki so lahko uprizorljive.

Finžgar, Naša kri. Igrokaz v štirih dejanjih, 1 K 40 vin., vez. 2 K 50 vin.

To je priznana klasična in najboljša slovenska igra, ki je izšla izpod peresa našega znanega pisatelja umetnika. Kjer bo šla ta krasna igra čez oder, povsod bo budila narodno zavest ter dvigala blagočutnost občinstva.

Jurčič—Česnik, Domen. Narodna igra s petjem v petih dejanjih, 80 vin.

Ta po znanem Jurčičevem romanu prirejena igra je izredno ljubka ter lahko uprizorljiva in se odlikuje po dejanju in osebah, ki so istinito vzete iz srede narodnega življenja.

Anzengruber, Krivoprišežnik. Narodna igra s petjem v treh dejanjih in sedmih slikah, 80 vin.

Prednost te igre obstoja v markantno risanih značajih in nad vse živem dejanju. Igra izvira izpod peresa enega najboljših in najbolj znanih nemških dramatikov, ter je prevedena v večino kulturnih jezikov.

Pomlad v jeseni. G. Luka Dagarin iz Puštala nam je poslal s svoje jablane drugi letošnji pridelek. Jablana pred njegovo hišo se je namreč v drugi polovici septembra letos že v drugi polovici oktobra se je iz novega cvetja razvil sad, ki se je v gorkih dneh nekaj časa debelil, potem pa seveda v razvoju zaostal.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Ij Cecilijino društvo za stolno župnijo v Ljubljani priredi povodom Konstantinovega jubileja v proslavo svetega križa v sredo, dne 3. decembra t.

1. ob pol osmih zvečer v stolnici cerkven koncert. Sodelujejo: gospod Ign. Hladnik, kapiteljski organist iz Nevega mesta (orgle), č. g. Stanko Premrl, vodja stolnega kora v Ljubljani (orgle in kot voditelj koncerta), gosp. Rudolf Weis pl. Ostborn, glasbeni ravnatelj filharmoničnega društva v Ljubljani (spremljanje na orglah), pomnoženi cerkveni zbor ljubljanske stolnice in orkester vojaške godbe pešpolka št. 27. Spored: 1. Hladnik: Predigra in fuga št. 5. Izvaja na orglah g. Ign. Hladnik. 2. Filke: a) Kyrie: b) Gloria: iz maše »Oriens ex alto«, opus 106. za mešani zbor in orkester. 3. a) Rheinberger: Pastorala. Izvaja na orglah č. g. Stanko Premrl; b) Callaerts: Prière. Izvaja na orglah g. Ign. Hladnik. 4. Coller: Credo iz maše »Loretta« za mešani zbor in orkester. 5. Guilmant: Allegro assai iz 4. orgelske sonate. Izvaja g. Igu. Hladnik. 6. Erlman: »Adoratio crucis« za soli, mešani zbor, orkester in orgle. — Pri »Adoratio crucis« pejejo soli nekateri gg. pevci in pevke iz zbora; orgelski part igra g. Rud. Weis pl. Ostborn. — Sedeži po 2 in 1 K; vstopnice po 50 h, za dijake po 30 h, in besedila po 20 h se dobivajo v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ij Imenovanje. Naučno ministrstvo je imenovalo okrajnega šolskega nadzornika Franc Gaberščeka za glavnega učitelja na tukajšnjem učiteljskem.

Ij Srednješolstvo. Učiteljski kandidat Pavel Lokovšek je imenovan za suplenta na II. državni gimnaziji na mesto suplenta Marko Bajuka, ki je dodeljen I. drž. gimnaziji.

Ij Nevaren blazni pobegnil. — Pri koncertu prijet. Razburjenje občinstva pri nedeljskem koncertu vojaške godbe vsled hitrega poslovanja policije, ker je nekdo zaploskal in bil aretiran, bi gotovo ne nastalo, da je občinstvo vedelo, kdo je bil navdušeni prijatelj godbe. Pred dnevi je pobegnil iz deželne blaznice nevarni blazni Franc Hipfel Rode z Koroške Bele. Zvoki godbe so privabili Rodeja v Zvezdo, kjer je na sicer nevarno razburjivega blaznega godba tako blažljivo vplivala, da je prišel godbi ploskati. Detektiv je Rodeja spoznal in povzročil, da je bil takoj prijet. Da ni bil Rode v nedeljo prijet, bi danes gotovo že brali o kakem njegovem napadu. Mislimo, da bi bilo prav, če bi policija poskrbela, da taka pojasnila občinstvu poda, ker se s tem omeji širjenje drugih vesti.

Ij Umrlj so: Marija Strajnar, žena bajtarja, 27 let. — Franc Marinko, sin kajžarja, 19 let. — Marjan Mohorič, rejenec, 9 mesecev. — Rolanda Ogrinc, hči strojevodje dež. žel., 9 mesecev.

Ij Prestolni govor je prinesel tudi list »Dan«. To se je pa zgodilo tako. V sredo zvečer sta prinesla prestolni govor »Slovenec« in »Slov. Narod«, seveda vsak v svojem prevodu. Drugo jutro je pa izšel »Dan« in je prinesel kot prvo najnovejšo telefonsko poročilo z mastnimi črkami dobesedno po »Slovencu« ponatisnjen prestolni govor. Gotovo se je zdela uredniku »Dneva« »Slovenčeva« prestava mnogo boljše kakor »Narodova«. In tako se dajo liberalci včasih pomazati s klerikalnim oljem. Sploh »Dan« vse novice kar dobesedno ponatisne iz »Slovenca« in drugih listov. Tega ne bomo več mirno trpeli.

Ij Javno nasilstvo. Ko je danes dopoldne Velkavrhov hlapec iz Rimske ceste šel z vozom skozi mitnico na Dunajski cesti, ga je, kakor sploh vsakega, mitniški paznik Lovrenc Petkovšek ustavil ter zahteval mitnino. Hlapec se je temu uprl in se naposled uradnega organa lotil in ga začel pretepavati z bičem. Došli policijski stražnik je hlapca aretoval, Petkovšek je pa moral k zdravniku.

Ij Zaprlj so v Gorici zaradi tatvine in nenavnih dejanj 23 let starega brezposelnega Otmarja Kobala, doma iz Ljubljane.

Ij Nagla smrt. Ko je prišel včeraj popoldne posestnik Gašper Prešeren z Glinca od dela domov, je prišel tožiti, da mu je slabo. Naenkrat se je zgrudil na posteljo in bil takoj mrtev. Zadel ga je srčna kap. Poklicani zdravnik je konstatiral le še smrt.

Ij Izseljenci, pozor! Poroča se nam, da je neki Jožef Hladnik, ki je menda doma s Kranjskega, s posestniki plan-taž v državi Seo Paulo v Braziliji sklenil pogodbo, da bode tja privedel več družin in dobi 300 dolarjev nagrade za vsako naseljeno družino. Hladnik se je baje iz Brazilije že povrnil in bode svoje »delo« začel v Avstro-Ogrski. Ker je Slovenec, je nevarno, da bi ponajveč ne deloval med našim narodom, vsled česar interesovane šloje tem potom svarimo in svetujemo, da ga, kjer bi se pojavil, takoj naznanijo oblastu.

Ij Ljubljanski društveni orkester se je sestavil iz bivših članov orkestra »Slovenske Filharmonije«, katerih šte-

vilo znaša 16. V slučaju se lahko orkester pomnoži na 20 do 24 godbenikov, kateri imajo v Ljubljani stalno službo. Orkester je za sedaj odvisen od koncertnega zaslužka ter od prispevkov podpornih članov, vsled česar bi bilo želeli, da bi slavno občinstvo tem v največjem številu pristopilo kot podporni člani, ker le na ta način bo možno vzdržati prepotrebni orkester za Ljubljano. Orkester ima tako dobre moči, da bo lahko povsod nastopal pri koncertih »Glasbene Matice« v Ljubljani, v gledališču, koncertih, društvenih prireditvah, sprevedih itd. — Slavna društva se opozarja, kakor tudi vsakega, kdor rabi godbo, naj se pravočasno obrne na odbor Ljubljanskega društvenega orkestra pismeno ali ustmeno, kateri ima vsak ponedeljek redno odborovo sejo. Odslej zanaprej se bode vršil vsak teden en koncert za podporne člane, in sicer vsakokrat v drugi restavraciji, katere lastnik je tudi podporni član Ljubljanskega orkestra. — Za vsakovrstne priglasitve se prav vljudno priporoča odbor.

Ij Snežiti je pričelo danes popoldne. Sneg je kmalu pobelil strehe in pota.

× × ×

POROTNE RAZPRAVE V LJUBLJANI.

Drzen roparski umor. Janez Pivk, 20letni posestnikov sin v Oselici, brez stalnega bivališča, je na zelo slabem glasu. Kajti bil je že večkrat kaznovan, enkrat zaradi tatvine celo s 14-mesečno težko ječo. To kazen je prestopal v kaznilnici za mladostne hudo-delce v Mariboru. Ko je bil zopet prost, se je potikal brez dela po Kranjskem, in malo pred izvršitvijo svojega groznega čina, katerega je obtožen, so ga ljudje videli v vasi Zmunc. Dan pred umorom je prenočil pod nekim kozolcem v Škofji Loki, in drugi dan, bila je nedelja 12. oktobra t. l., je krenil proti Zmuncu. Izven te vasi je imel Matevž Dolenc hišo, v kateri je imel gostilno. Ker mu je opešal vid, mu je vodila obrt njegova sestra Marijana, omožena Krajnik, katere mož je pa služil na Tirolskem. Pod isto streho je stanovala tudi 60letna teta Krajnikovih Ana Dolenc. Kot navadno, je šel usodnega jutra gospodar Matevž ob pol 6. uri v Škofjo Loko k službi božji, med tem ko sta ostali Marijana Krajnik s svojim 4 leta starim sinčkom in teta Ana sami doma. Razmere pri Dolencu so bile Pivku znane, ker je večkrat zahajal v to gostilno. One dni ni imel denarja, zato je sklenil izvršiti umor in si ga prilastiti. Našel je pod nekim kozolcem sekuro in si jo je prilastil. Šel je naravnost v Dolencovo krčmo. Sekiro je postavil za večna vrata, na kar je šel v sobo ter spil dva fraklja žganja. Med tem je Krajnik kuhala zajtrk in se še ozrla ni, ko je Pivk stopil za njen hrbet, oborožen s sekuro, s katero ji je zadal več smrtnih udarcev, tako da se je takoj zgrudila in obležala. Vsled silnih udarcev je bila lobanja zdrobljena in so se videli možgani. Obdolženec je nato odprl omaro, vzel iz nje približno 47 kron denarja, dve uri in električno svetilko, nakar je odšel. Sekiro je vrgeč za nek grm, sam pa je izginil v gozdu. Kmalu po tem dogodku je prišel sinček v kuhinjo k svoji materi. Ko je videl mater na tleh ležati, je šel klicati Ano Dolenc, češ da so mama padli in da ne morejo vstati. Ta je šla takoj v kuhinjo, kjer je našla nesrečnico brez zavesti. Marijana Krajnik je kmalu po tem izdihnila. Šele došli ljudje so opazili lužo krvi in razbito glavo ter si bili na jasnem, da se je pred kratkim izvršilo hudodelstvo. Za storilcem so sicer našli sled, ki se je pa kmalu izgubila. Orožništvo je vse potrebno ukrenilo, da bi se zasačilo krivca, a bilo je brezuspešno. Aretovali so tudi tri Hrvate, ki so šli dotični čas mimo krčme, ker se je pa njihova nedolžnost takoj dognala, so jih izpustili. Končno so se pa ljudje spomnili na Janeza Pivka, ki je na zelo slabem glasu in ki so ga videli pred kratkim potepati se po okolici. Orožniki so ga zasačili v Zagorju, kjer je stopil v neko službo. Pri telesni preiskavi so našli nekaj uropanega denarja, obe uri in električno svetilko. Pivk je tajil s početka svoje dejanje, ko je pa videl, da sta ga uri in električna svetilka izdale, je priznal zločin. Tudi sedaj v polnem obsegu priznava svojo krivdo. Porotniki so prvo glavno vprašanje na roparski zavrtni umor z 10 glasovi proti 2 potrdili in sodišče je obtoženca obsodilo na 15 let težke po-ostrene ječe.

× × ×

STRAŠNA KATASTROFA V LJUBLJANI.

ki bi gotovo zahtevala več človeških žrtev ter pokončala neizmerne zaklade,

preprečila se je le slučajno te dni v Ljubljani.

Malo po šesti uri zvečer, torej ob času, ko je še vsa

policija na nogah,

kajti nekaj stražnikov se nahaja še v službi na svojih stojiščih, ostali, ki so prosti, pa čakajo med svojci na večerjo, in ko se zbira v Šelenburgovi ulici

neštevilna množica ljudi,

da pohajkuje semtertja ter dela napotje in ovira promet, prikorakal je mlad visokostas mladenič iz Šelenburgove ulice, šel preko Prešernove ulice mimo hotela pri »Slonu« ter zavil v mrčno ozko Frančiškansko ulico. Tesno v površnik zavil, stopal je počasnih korakov, oziraje se skrivnostno na vse strani. Ko je tako prispel do široke, slabo razsvetljene veže »Učiteljske tiskarne«, ustavil se je in oziral iznova po zapuščenih ulici. Ko daleč na okoli ni videl žive duše, odpel si je površnik ter začel

z obema rokama stikati po žepih.

Seveda je bil ves njegov trud zaman, kati onega, po čemer mu je zahrepenelo srce, ni našel v žepu. Trpka kletvica se mu je izvila iz prsij in nekako potrj je izginil v veži »Učiteljske tiskarne«. Telesno in duševno izmučen je stopil v uredništvo najneodvisnejšega slovenskega dnevnika »Dan«, vrgel klobuk v papirni koš ter sedel za svojo pisalno mizo. Za delo mu danes ni bilo. Mrko zroč podprl je glavo na mizo in mislil težke misli. Zdajci pa se mu lica razvedre, oči zažare in nosnice za trepečejo. Tik svoje mize zazrl je precej velik čik še tleče cigarete.

Kakor lev je planil nanj

pobral ga ter stisnil med drhteče ustnice. Kakor ves preroben je zagrabil za pero in ne meneč se za svoje ostale tovariše, ki so čepeli zamišljeni v svoj vzvišeni poklic pri svojih pisalnih mizah, držati mu je začelo pero po papirju in

senzacionalne vesti

in dopisi, pohvalni dopisi od vseh strani lepe naše domovine so se množili, kakor bi jih sipal iz rokavov. V svoji gorečnosti niti zapazil ni, da mu je čik skoro dogorel. Šele, ko so ga zaskelele ustnice,

treščil ga je ob tla,

in sicer v svoji neodpušljivi lahkomišelnosti tako nerodno, da je odletel na blagajno ter se je prijel.

Katastrofa bi bila neizogibna,

kajti blagajna je bila kakor navadno tudi ta dan strašno izsušena; toda v tistem trenutku odprl je vrata uredniški sluga ter gospodom v uredništvu naznanil s sonornim glasom, da v celem mestu ne dobi niti ene safaladi več brez denarja.

Žalost je zavladala

po tej odločni izjavi po vsem uredništvu, toda pomoči ni bilo pričakovati od nobene strani in sluga je že hotel oditi, ko zapazi tleči čik, prilepljen na suhi blagajni. Takoj je zapopadel

grozno nevarnost,

ki je pretila ob tej strahoviti suši vsemu uredništvu. Tudi njemu je bilo znano namreč, da ni suha samo ta blagajna, temveč tudi glave in žepi marljivih urednikov, zato je planil v svoji požrtvovalnosti k blagajni, zbil tleči čik z nje na tla ter ga temeljito pohodil in pomandal, s tem je pa tudi preprečil

strašno katastrofo.

Primorske vesti.

p Vodstvo S. L. S. na Goriškem je imelo svojo sejo v ponedeljek, 24. t. m. Za načelnika je bil soglasno na predlog dr. Breclja izvoljen g. državni poslanec Josip Fon. Njegova namestnika sta g. deželni poslanec Rojec in dr. Breclj. Blagajnik g. Jernej Kopač in tajnik g. Fr. Kremžar. Vodstvo je storilo mnogo važnih sklepov. Seje bodo sedaj izpčetka zelo pogoste, ker dela je ogromno. Zaupnike na deželi pa prosimo, naj gredo vodstvu na roke z nasveti, točnimi poročili in marljivim delovanjem. Navdušenje, ki so jo stotine zaupnikov pokazale dne 20. t. m. na zborovanju v Gorici, naj ne jnja, ampak naj rodi lep sad v podvojenem delu za S. L. S.!

p Pri volitvah v cestni odbor goriške okolice, ki so se vršile v ponedeljek, so zmagali liberalci v osončeni kandidati; od naših je bil izvoljen le g. župan Obljubek. Pri tej priliki je igral skrajno žalostno vlogo g. Miha Marinič, bivši deželni poslanec ter pristal dr. Gregorčičeve struje. Ta gospod se je udeleževal volilnega posvetovanja naših mož, ki so ga tudi kandidirali. Medtem pa se je obenem na tihem pogajal z liberalci, ki jim je obljubil, da jim pripomore do zmage, da le ne bi zmagali kandidati S. L. S. Ko so naši možje na dan volitve izvedeli za to nekvalificirano postopanje Mariničeve, so bili vsi iz sebe in so ga skoro vsi črtali iz svojih glasovnic. Pa tudi nekaterih liberalcev je bilo sram takega postopanja in so ga mnogi črtali. Tako je g. Marinič, ki je hotel sedeti na dveh stolčkih, obsedel na tleh. Gospod Miha Marinič, to vaše postopanje zasluži vso obsodbo. Pač političen ugled je uničen, kajti nihče nima zupanja do moža, ki gliha na dve strani. Kaj naj namreč zaupamo možu, ki pravi možem S. L. S.: Sprejemem kandidature in tudi sodeloval pri volitvah, le da pride do potrebne sloge med nami, na drugi strani pa se isti dan dogovarja z liberalci, kako bi skupno porazili S. L. S. Politična neznačajnost! To je najmilejši izraz, ki ga rabimo. Kdo drugi bi rekel, »figa mož«! S tem smo z vami pri kraju!

p Obrežni topovi za Istro in Dalmacijo. Vlada je naročila za istrsko in dalmatinsko obrežje večje število 42 cm obrežnih topov, ki bodo metali 1000 kg težke granate 16 km daleč in bodo lahko z enim strelom uničili največji dracnought.

p Nesreča na lovu. Iz Gorice: V nedeljo dopoldne je šel gozdni svetnik g. Rustja na lov v Panovec s svojim kolegom gozdnim adjunktom dr. Baumgerstel. Po nesreči pa je zadel strel iz puške svetnika Rustje dr. Baumgerstla v obraz. Ranjenca so prepeljali težko ranjenega v sanatorij.

p Protiregnikolska demonstracija v Trstu. V nedeljo se je vršil shod, ki ga je sklical »Odbor za varstvo gospodarskih interesov Tržačanov«. Shoda se je udeležilo kakih 1500 oseb, med njimi tudi dosti socialistov, irendencev in mazzinincev. Govorili so Proft, Lorenzini in Tullio proti regnikolom, ki domačinom odjedajo kruh in socialist Petijan, ki je seveda regnikole jemal v zaščito. Sprejela se je resolucija, v kateri se pozivlja vlada, da odstrani regnikole iz vseh javnih mest in industrijskih podjetij. Po shodu je par sto udeležencev demonstriralo po ulicah s klici: »Trst Tržačanom!« »Doli z regnikoli!« »Živeli dekreti!« »Živio dekreti« »Živio princ Hohenlohe!« in podobno. Ko so manifestanti dali duška svojim čustvom pred magistratom in namestniško palačo na Glavnem trgu, so se mirno razšli, policija pa je več laških fantalinov, ki so udeležence sramotili, zaprla in več od njih takoj policijskim potom kaznovala.

p Umrl je v Trstu učiteljski Alojzij Bunc.

— Poraz zadrskih italijanašev. Na letošnjem občnem zboru zadrške odvetniške zbornice, ki se je vršil dne 23. t. m., je bil proglašen hrvaški službeni jezik. Dosele je bila zbornica v rokah italijanašev.

p Umrl je v Gorici šolski svetnik profesor Schreiber. Bil je svojčas tudi občinski svetovalec.

p Radi avtomobilne nesreče v Črničah, ki jo je zakrivil stotnik Stohanel iz Gorice, se vrši stroga preiskava, ki more dognati le to, kar pričajo očitno, kako je stotnik neprevidno vozil semintje po cesti pred Črničami in skozi Črniče in zajel in usmrtil 14letnega fanta Alojzija Faganela. Ogorčenje po Vipavski dolini radi tega slučaja je velikansko.

p Obesil se je v Opatiji 25 let stari voznik Anton Černac iz postojnskega okraja.

Gospodarstvo.

Izdaja davka prostih 4 1/2 % zakladnih zadolžnic c. kr. glavnega in prestolnega mesta Dunaj iz leta 1913. Občina Dunaj izda na podstavi zakonit ga pooblaščenja 4 1/2 % davka proste zakladne zadolžnice v skupnem iznosu 60 milijonov mark, katerih javna subskripcija se vrši dne 25. novembra t. l. Komadi so plačljivi al pari dne 15. maja 1916, obrestni kuponi brez vsakega odbita dne 15. maja in 15. novembra vsakega leta, preneši 15. maja 1914. Oddajni kurz znaša 98-80 %, tako, da stavi obrestovanje pri možno največji varnosti na 6-20 %. Kot zglavševalca z. Ljubljano in alpske dež le fundira Podružnica c. kr. priv. zaveda za trgovno in obrt v Ljubljani (Prešernova ulica 50), katera sprejema priglasila in daje vsa zahtevana pojasnila. 3627

Molitvenik za odrasle vernike, zlasti za ude bratovščine sv. Ušule. Lepo življenje in srečna smrt. Nauki, molitve in pesmi za vse odrasle vernike.

zlasti za bratovščino sv. Uršule pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Drugi pomnoženi natis oskrbel Gr. P. V založbi »Katoške Bukvarne« v Ljubljani. VIII + 472 str. Cena v rdeči obrezi 1 K 440 vin., v zlati obrezi 1 K 80 vin. — V prvi izdaji je bila knjiga namenjena v prvi vrsti udom bratovščine sv. Uršule. V drugi izdaji je knjiga pomnožena za 190 strani in je dobila dosti take vsebine, ki je koristna ali vsaj celo potrebna tudi drugim odraslim vernikom. Ker je prva izdaja že pred par leti pošla, so jo pogrešale posebno bratovščine sv. Uršule.

Težka deba pridobivanja zob.

Sveže, rožnato kožo dobe blede otroci, ako jim daje mati redno lahko zavžino in redilno Scottovo emulzijo ribjega olja. Njena raba ima pri malih še prav posebno vrednost, ker ugodno vpliva za časa pridobivanja zob. Kakor znano so mnogi otroci v tem času skrajno nadležni, povzroča jim seveda te bolečine prodiranje zob in jim ne da pokoja. Kdor se hoče temu izogniti, naj se posluži Scottove emulzije ribjega olja, ki se je ob takih prilikah že desetletja dobro obnesla. Ona vsebuje v zelo lahko prenesljivi obliki za pridobivanje zob potrebne tvorbenne snovi, pripomore mlademu telesu do nove moči in omogoči rast zdravih zob. 9

Cena originalni steklenici 3 K 30 v. Dobi se v vseh lekarnah. — Kdor pošlje 50 v v znamkah na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII, in se sklicuje na ta časopis, se mu pošlje za posk. 1 stekl. potom lekarna.

Kurzne cene

dne 24. novembra 1913.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	81	30
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	81	30
4 1/2% avstr. velj. papir. renta febr.—avg.)	84	70
4 1/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	84	75
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	103	60
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	81	65
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	81	35
4% ogr. renta v zlatu	98	80
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . .	80	35
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. .	88	75
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko dežel. posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	92	50
4 1/2% kranjske deželne banke	93	—
4% bosanske deželno posojilo	81	15
4% obveznice Rudolt. železnice	81	50
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolenj. železnice	91	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860, po 500 gld. a. v.	1605	—
4% drž. srečke iz l. 1860, po 100 gld. a. v.	435	—
Državne srečke iz l. 1864, po 100 gld. a. v.	691	—
Državne srečke iz l. 1864, po 50 gld. a. v.	357	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870, po 100 gld.	271	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	283	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	244	—
Bazilika budimp. iz l. 1880, po 5 gld.	26	50
Ljubljanske srečke po 20 gld.	62	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882, po 10 gld.	51	50
Rudeči križ ogr. iz l. 1882, po 5 gld. . .	31	25
Rudeči križ ital. iz l. 1885, po 25 lir. . .	44	75
Josziv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turške srečke	230	50
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	28	—
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	621	75
Avstro-ogrška banka	2053	—
Anglo-avstrijska banka	336	75
Dunajsko bančno društvo	511	50
Jadranska banka	416	—
Ljubljanska kreditna banka	404	—
Union banka	583	50
Zivnostenska banka	264	75
Avstrijski Lloyd	611	50
Državna železnica	692	75
Južna železnica	104	40
Alpine	796	—
Skoda	782	50
Valute.		
20 frankov	19	07
20 mark	23	55
Sterling	24	09
Rubelj	253	50

Vsa tozadevna poasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avs. r. kredit. zaveda v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vis. A. v m
24	9. zveč.	736-9	5-1	sl. vzh.	oblačno	—
25	7. zjutr.	738-0	4-5	brezvetr.	rosa	0-2
	2. pop.	741-2	0-7	„	sneg	—

Srednja večerajšnja temp. 46°, norm. 1-7°.

Dva lokala

za trgovino ali pisarno se oddasta za februar termin, eventualno tudi takoj. Istotam se odda za februar ali maj stanovanje v I. nadstropju obstoječe iz treh ali štirih sob in pritliklin. — Več se izve pri D. Rovšku, fotografu, Kolodvorska ulica. (Znamka za odgovor.) 3616

Proda se

lepa hiša

z vrtom v Brežicah na Savi pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. — Več pove gospod Feliks Lorber v Slov. Bistrici. 3608

Poštna pomočnica

ki je večša samostojno voditi malo pošto brez brzojava, se sprejme za prosinec in svečan. — Poštni urad Dramlje, Štajersko. 3618

Zajamčeno pristni

čebelni med

strčen in tudi iztisnjen oddaja po najnižjih cenah »Mlekarska zveza v Ljubljani«. Pošiljatev vsake množine v pločevinastih poslah od 2 1/2 in 4 1/2 kg čiste teže, kakor tudi v kozarcih z vsebino 1/4, 1/2 in 1 kg. 3624

Sprejememo

strojne-mizarje

za izdelovanje zabojev. Le pridni in vestni mizarji pridejo v poštev. Ponudbe z zahtevno plačo na vods vo knezoškolijskih žag v Vrbovcu, p. Mozirje, Štajersko.

Sprejme se ob novem letu

prodajalka

ki bi bila zmožna samostojno voditi podružnico trgovine mešanega blaga na deželi. Prednost imajo starejše osebe in pa take, ki znajo vsaj nekoliko šivati ter morejo vložiti vsaj par sto kron varščine v gotovini ali vrednostnih papirjih.

V isti hiši in v istem času se odda na račun prodaja žganja in to gostilna, baka. Treba je vsaj par sto kron varščine. Oglasiti se je pri Luki Senica, rgovcu, Šmarje pri Senici, Štajersko. 3621

Služkinja

(kuharica) se sprejme k majhni rodbini brez otrok blizu Ljubljane. Plača dobra, po dogovoru. Ponube pod 15. December na upravništvo »Slovenca«. 3622

Išče se več

POTNIK

za veletrgovine, kateri je popolnoma verziran za prodajo vina in žganja. Prednost ima isti, kateri je sedaj še v službi. Ponudbe z referencami ne upravo lista pod št. 3625.

1889 25 1914

letni obsto

domače tvrdke

Lud. Černe

letni obsto

domače tvrdke

juvelir in trgovec z urami v Ljubljani, Wolfova ulica šte. 3.

Velika izbira juvelov, zlatnine, srebrnine in vsakovrstnih ur. — Prvovrstno blago svetovnih tovarn. — V jubilejnem letu izredno nizke cene.

Krasni predmeti za Božič in Novo leto.

— Lastna delavnica z električnim obratom. —

Pri nakupu blaga zahtevajte potrdilo o uplačanem znesku! Za one, ki zbero do 15. junija 1914 najvišje število plačanih listov, oziroma ki dosežejo najvišjo vsoto vplačanih zneskov, so določeni brezplačni številni krasni predmeti v zlatu in srebru. 3623

ZA MIKLAVŽEVO DARILLO

naši deci so posebno priporočljive naslednje knjige:

Našim malim. Vzgojne slike iz svetega pisma, posebno iz Kristusovega življenja. Slike z besedilom 90 v.

Ta knjiga podelja najljubše slike iz sv. pisma, ki se bodo vtisnile otrokom neizbrisno v spomin, blažile njihova srca ter jih navajale k vsemu dobremu in blagemu. Ilustracije so tudi umetniško dovršene.

Slovenski A. B. C. v podobah. 80 v., vez. 1 K 20 v.

Na podlagi te knjižice se bodo otroci, ki pričnejo hoditi v šolo, najlože privadili čitanju. Veselili se bodo namreč slik in se ob enem naučili črk.

Robinzon starši. Povest s podobami. 1 K 40 v., na močni lepenki 1 K 90 v.

Kdo ne pozna stare, zanimive povesti o Robinzonu in njegovih čudovitih dogodkih. Navedena knjiga podaja to povest v okrajšani obliki priročno za otroško domišljijo. Prekrasno izvedene slike to mično povest posebno povzdigujejo.

V zverinjaku. Knjiga s podobami. 90 vin., leporelo izdaja na močni lepenki. 1 K 50 vin.

Kdo se tako zanima in tako ljubi živati, kot ravno deca! Knjiga »V zverinjaku«, ki prinaša velike slike znanih živali, in v lepih, lahkah kriticah opisuje najbolj tipične lastnosti posameznih živali, ji bo gotovo v največje veselje.

Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami. 1 K 60 v.

Ta knjiga z lepimi nazornimi slikami in kratkimi kriticami bo istotako otrokom v največje veselje. Saj se vendar tako zelo zanimajo za železnico!

Angelček. Otrokom učitelj in prijatelj. Posamezni letniki vez. po 1 K.

Ni ga lista, ki bi bil za srčno in duševno izobrazbo mehke otročje duše tolikega pomena, kot ravno »Angelček«. List prinaša poleg mičnih povesti, ljubkih pesmic, tudi za otroke prirejene poučne sestavke in zglede iz življenja. Poleg tega je list tudi primerno ilustriran. »Angelček« res varuje otroka, ki ga bere pred vsem slabim kot njegov angelj varih. Z dobro knjigo, ki z lepimi zglede in poesticami navaja otroka k krepstnem življenju, boš otroka najboljše vzgajal in mehko otroško dušo najlože pridobil za vse, kar je lepo in blago.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Nemščina brez učitelja. I. del. Nemška slovnica za samouke. 1 K 20 vin. II. del. Slovensko-nemški razgovori v vsakdanjem življenju. 1 K 20 vin. Oba dela skupaj vezana 2 K 80 vin. — Kdor se hoče uspešno in hitro priučiti nemškemu jeziku, ta naj si nabavi oba dela navedene knjige. Slovnica ga bo uvedla v potrebne slovnične pojme nemškega jezika, razgovori mu bodo pa pomagali, da bo znal ta jezik tudi porabiti, in se razgovoriti z Nemcem.

Šlebinger, Slovarček nemškega in slovenskega jezika. Cena 1 K 20 vin, vezano 1 K 80 vin. — Ta izboren slovarček obsega ves besedni zaklad, ki pride v poštev in rabo v vsakdanjem življenju. Njegova prednost obstoja posebno v tem, da jasno navaja tudi vse slovnične oblike posameznih besed, radi česar je njegova porabnost neprimerno boljše in večja, kot drugih podobnih slovarjev. Slovar je priporočljiv za samouka in dijaka.

Bilinska kislá voda

Naravna

najbogatejši alkalični (natron - lithion) kisec na Češkem. Izborna dietetična namna na pijača. O vrednosti bilinske izvolite vprašati hišnega zdravnika. 3851

Bencin motor

Malo rabljen, ležeči bencin motor tovarne Langen & Wolf se vsled upeljave električne sile ceno proda. Vpraša se: **Zavod za tehnične in električne naprave Vojnović & Cie, Ljubljana, Dunajska c. 22.**

Avlomatična pasí!

Za podgane K 4—, za miši K 2-40, ugame brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Past za šurke edina te vrste, na katero se ugame na tisoče šurkov v eni noči, a K 2-40. Povsod najboljši uspeh. Pošilja po povzetju Franc Humann, Dunaj, 2. Be lra, Aloisgasse 3/24. Mnogo pohvalnih pisem. Pred manj vrednimi ponarejanji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23.446.

Zanesljivo dobro

blago za moške in ženske obleke najdete 3428

„Pri Škofu“

Ljubljana zraven škofije. (Fazila na podobo škofa pri vhodu.)

V prvem nadstropju je veliko skladišče izgotovljenih oblek.

Proda se kompletna

3525

kopalna oprava

še skoro nova, popolnoma v dobrem stanu, radi preselitve. Ogleda se lahko vsak dan pri lastniku **Anton Maver**-ju zaloga mengiškega piva Metelkova ulica 13, Ljubljana.

! Odkar zajtrkujem in južnam !

sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranjenega polovico denarja v gospodinjstvu tudi na mleku in sladkorju. Za dojenčke ni boljšega redilnega sredstva. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke **SLADIN** pri izdelovalatelju, lekarnarju Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, kateri je vzgojil s sladnim čajem svojih 8 zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavitev K 4—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitev K 10 — franko. Zavitek 1, kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, SchönbrunnerstraÙe 109, Radeckplatz 4, JosefstädterstraÙe 25. V Gradcu: SackstraÙe 4. 109

Zlato polnilno pero

Penkala

je krasno

božično darilo,

ki ga obdarjenec stalno rabi. Pozor na znamko Penkala, ker samo ta je porok za izvrstno kakovost. Cena K 14—, 16—, 18— n višje. Penkala polnilni svinčnik K 1-20. Razkošni svinčnik K 1-80 in 2-40. — Dobi se povsod. 2999

Edmund Moster & Co., A.-G.

Zagreb (Agram) Berlin.

Kavarna CENTRAL

Vsak večer 3501

KONCERT

elitnega damskega orkestra

Vso noč odprto! Vstop prost!

Prednaznani! Z dnem 1. decembra zopetni nastop prikljubljenega

„Original The Weining's Ensemble“

Večeri smeha

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Privatno zdravišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar I. kir. odd. drž. boln.

Konfekcija

za moške, ženske in otroke v veliki izbiri po zanesljivih stalnih cenah v podružnici tvrde R. Miklauc

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo šteč. 3, (Medena ulica).

Poseben oddelek I. nadstropje Cenik na zahtevo brezplačno in poštine prosto. 2622

Moderna

damska konfekcija

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrhna krila v krasni izbiri po zelo solidnih cenah v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

3031

Proč z draginjo!

Cemu bomo drago kupovali, ko se pa vsako sredo in soboto kupijo

ostanki vsakovrstnega blaga

za obleke in perilo kakor štofi, sukno, kontenina, šifoni, platno, porhant, volneno modno blago in drugo za skoro polovično ceno pri tvrdki „HERMES“ brata Wokač v Ljubljani, Šelenburgova ulica šteč. 5 v prvem nadstropju (nasproti glavne pošte). — Primerna darila za Miklavža in Božič! — Pravkar došlo čez 10.000 novih ostankov! 3378

Izredna prilika

za

= sijajno trgovsko = eksistenco!

Odda se radi zasebnih razmer, vpeljana monopolu slična trgovina pod ugodnimi pogoji.

Obratnega kapitala je treba K 40.000 v gotovini ali v fundiranem denarnem kreditu; dosegljivi letni dobiček do 100% kapitala.

Obratovanje lahko, vzorno urejeno, sposobno za trgovca vsake stroke, tudi za družabno vodstvo ali za udeležbo banke.

Reflektanti, kateri razpolagajo najmanj čez omenjeno obratno glavnico, izvolijo naznaniti svoj osebni naslov (navidezniki izključeni) takoj najdalje do 1. decembra 1913 na anočno pisarno Rudolf Mosse na Dunaju I. (Wien) pod šifro: „Monopol, ne zamudite 8882“.

3606